

Lääkkeiden hinnat ja apteekkien muuttunut tilanne

MEDIAINFO 8.2.2024

Toimitusjohtaja Merja Hirvonen

Talous- ja hallintojohtaja Nella Paakkolanvaara

Suomen Apteekkariliitto

Asiakaskäyntejä vuodessa

Lähde: Apteekkariliitto, THL ja LPY, 2020

60 milj.
APTEEKIT

10 milj.

Yksityislääkärit
ja -hammas-
lääkärit

7 milj.

Terveyskeskus,
lääkärit

18 milj.

Terveyskeskus,
muut ammatti-
henkilöt

Käytetyin terveyspalvelu

Apteekkien neuvonta säästää muualla terveydenhuollossa

5,9 milj.

yleislääkäri-
käyntiä
vähemmän

4,4 milj.

päivystys-
käyntiä
vähemmän

5,2 milj.

lääkemääräystä
vähemmän

Rahassa säästö on liki miljardi euroa vuodessa.

Asiantuntija-arvio, PwC 2015

Apteekkien neuvonta

ApteeKKi on usein lähin terveystalvelu

- 830 apteekkia
- Yli 100 apteekin palvelupistettä
- Yli 200 verkkoapteekkia
- Avoinna keskimäärin 54 h / vk
- Lääkkeen toimitusvarmuus 98 %

Apteekkitoiminnan tavoitteet ja merkitys

Apteekkien toiminnan ensisijainen tavoite on varmistaa, että suomalaiset käyttävät lääkkeitä oikein, ja että lääkärin määräämät lääkehoidot toteutuvat optimaalisesti: Apteekki ei vain jakele tai myy lääkkeitä.

Apteekkitoiminnan ohjausmekanismien tulisi tukea näitä tavoitteita, eikä esimerkiksi kannustaa lääkemyynnin kasvattamiseen.

Apteekkitoiminnan tavoitteet ja merkitys

- Apteekki on terveydenhuollon parhaimmin toimivia osia. Apteekit paikkaavat neuvonnallaan nyt myös muun terveydenhuollon kriisiä.
- Apteekkijärjestelmä toimii kokonaisuutena arvioiden hyvin ja vastaa sille asetettuihin tavoitteisiin.
- Apteekki on ainoa kokonaan yrittäjyyden varaan järjestetty osa terveydenhuoltoa, ja sitä säännellään julkisen palvelun tavoitteiden toteuttamiseksi.

Tavoitteena lääkehoitojen oikea toteutuminen

Toimialan murros

- Edellisen hallituskauden merkittävät säästöt
- Työvoimapula, etenkin farmaseuteista
- Lääkkeiden heikentynyt saatavuus
- Digitaalinen murros vs. palveluiden saavutettavuus
- Huoltovarmuuden merkitys

- Toisaalta: arjessa asiakkaat edelleen varsin tyytyväisiä

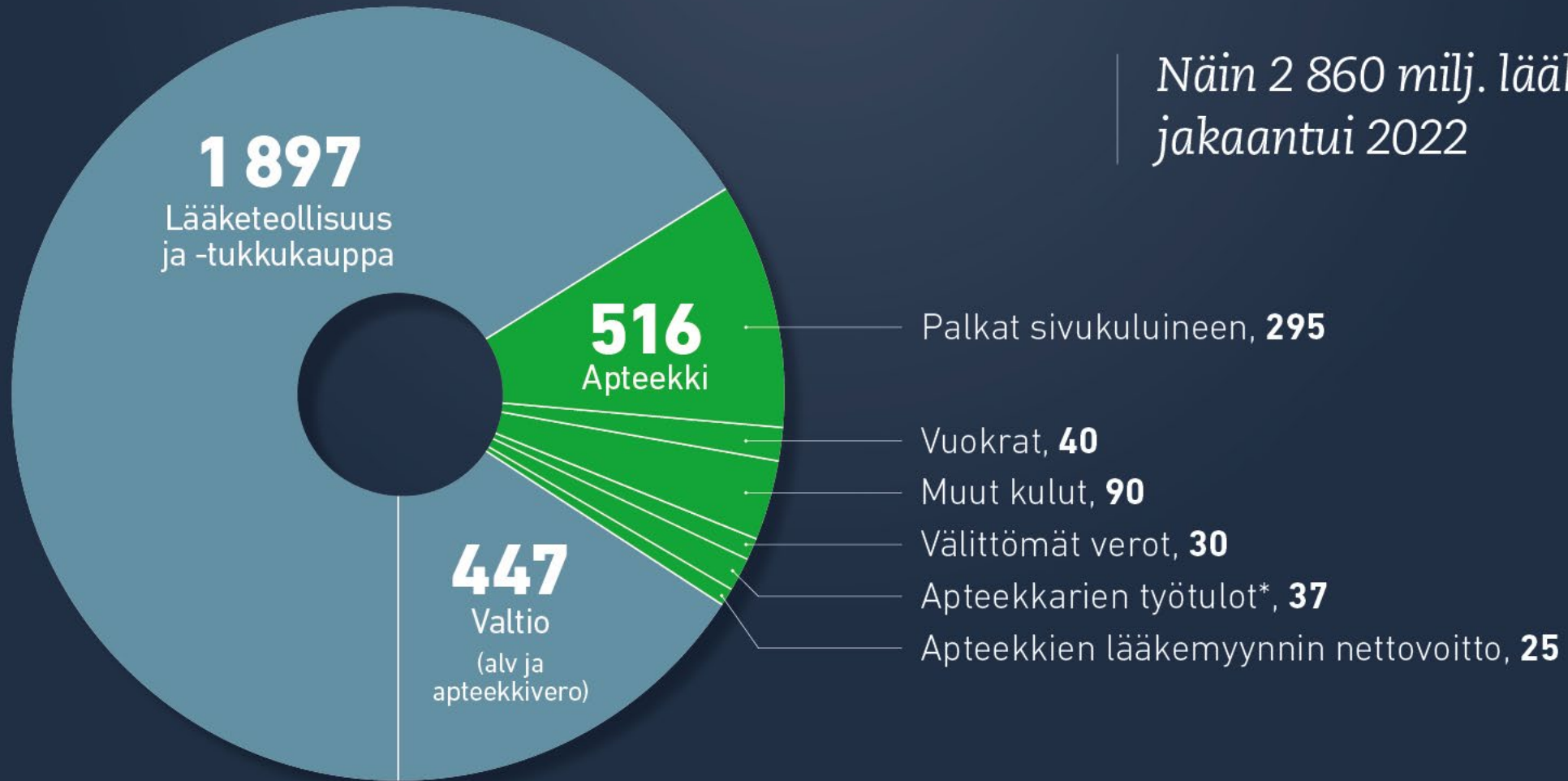

Apteekit hallitusohjelmassa kiteytetysti

- Apteekkien rooli osana terveydenhuoltoa.
  - apteekkien suuri merkitys potilaan onnistuneeseen lääkehoidon toteutumisessa tunnistetaan.
  - apteekkien henkilöstön osaamista hyödynnetään entistä enemmän osana terveydenhuoltoa.
- Valtion lääkemenoja leikataan 30 milj. euroa vuosittain.
- Itsehoitolääkkeiden myyntiä vapautetaan jollain tavoin.
- Apteekkiuudistus - lukuisia yksityiskohtaisia kirjauksia apteekkitalouden ja lupajärjestelmän uudistuksista.

***Vaikutusarvioinnit
keskeisessä roolissa –
kuinka varmistetaan
hallittu kehitys?***

Näin 2 860 milj. lääke-euroa
jakaantui 2022

* Apteekkarin laskennallinen palkka, 90 167 eur/vuosi

Lääke-eurojen jakaantuminen

Itsehoitolääkkeen hinta

Reseptilääkkeen hinta

16 922 €

● Valtio **9,9 %**

● Lääkeyhtiö
ja -tukku **89,8 %**

● Apteekki **0,3 %**

TIBSOVO
250 mg 60 tabl

Arvonlisävero **1 538,39**

Apteekkivero **126,29**

Apteekkarin tulo-
ja pääomaverot **3,29**

Hankintahinta **15 200,00**

● Henkilöstön palkat sivukuluineen **32,95**

● Vuokrat ym. kulut **14,52**

● Apteekkarin työtulo **4,11**

● Nettovoitto **2,77**

**Näin kalliin
lääkkeen hinta
keskimäärin
jakautuu**

Kalliin lääkkeen hinta

Kuluttajahintaindeksi huhtikuu 2003 = 100

- Taksimatkat
- Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat
- Kuluttajahintaindeksi
- Itsehoitolääkkeet
- Reseptilääkkeet (omavastuu)

Lähde: Tilastokeskus

Hintakehitys 2003–2023

Apteekkeihin kohdistuneet lääkesäästöt 2000–2023

Lääkkeen hintaan vaikuttavat:

- **Tukkuhinta eli lääkeyhtiön ja -tukun osuus**
  - Patenttisuojaan piirissä olevien lääkkeiden hinnat vahvistaa lääkkeiden hintalautakunta, jotta ne tulisivat Kela-korvauksen piiriin.
  - Patenteista vapautuneissa lääkkeissä hintakilpailu lääkevaihto-viitehintajärjestelmään liittyen
  - Itsehoitolääkkeissä voimakas hintakilpailu apteekin hyllyssä
- **Verotus**
  - Arvonlisävero
  - Apteekkivero
  - Apteekin yhtiömuodon mukainen verotus
- **Apteekin osuus**
  - Lääketaksa-apteekkivero
  - Ostoalennukset apteekkeille kielletty Suomessa

Kuluttajan maksamaan hintaan reseptilääkkeestä vaikuttaa erityisesti lääkkeen Kela-korvaus

Apteekkien horjuva talous

Läketaksaleikkauksen ja tulevien jo tiedossa olevien muutosten vaikutus apteekkeihin

MEDIAINFO 8.2.2024

Talous- ja hallintojohtaja Nella Paakkolanvaara

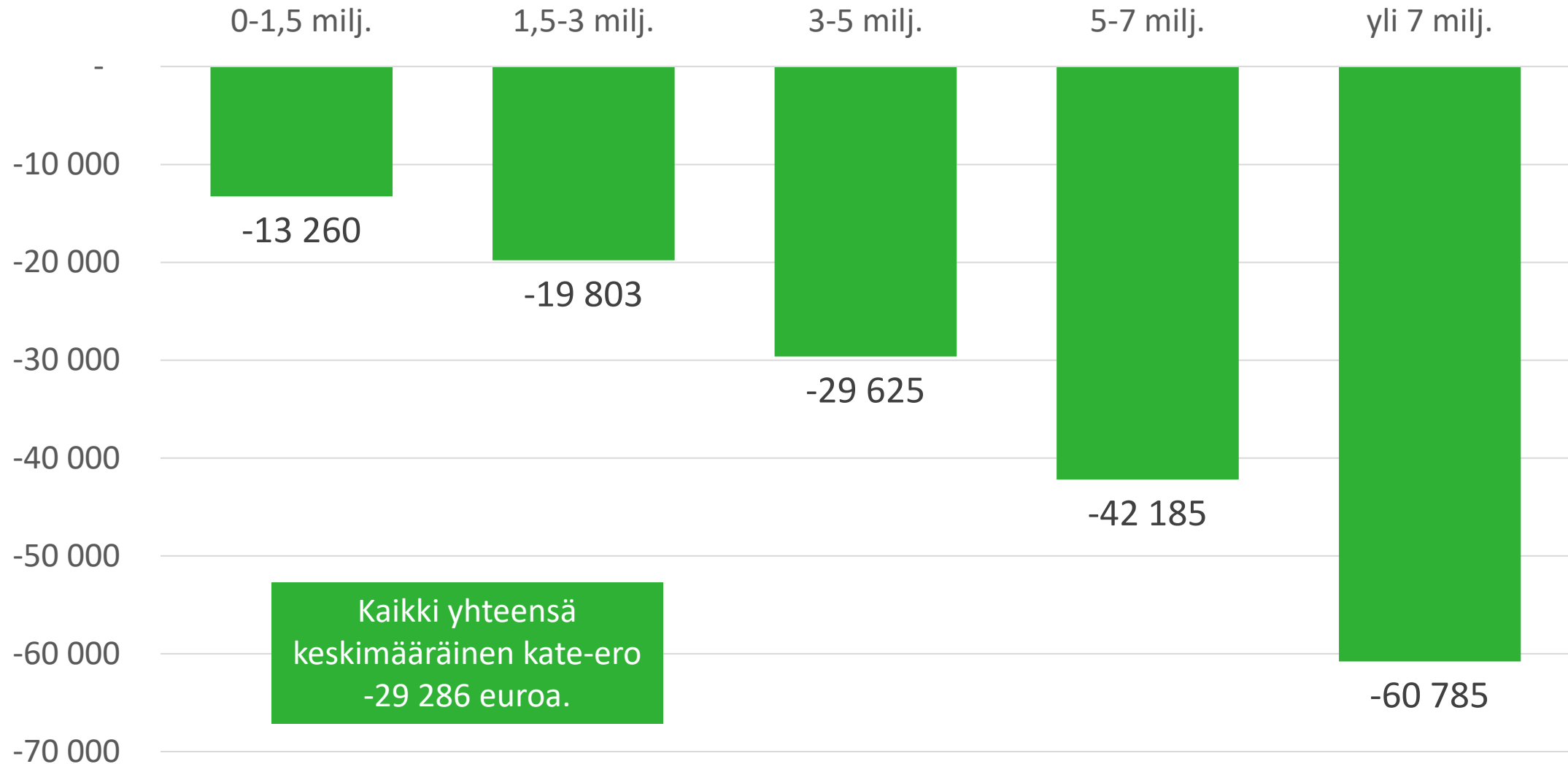
Apteekkari on yrittäjä

- Yli 600 yksityistä toiminimiyritystä
- Koulutus vähintään proviisori eli lääkealan ylempi korkeakoulututkinto (maisteria vastaava).
- Yli 70 prosenttia apteekkareista on naisia.
- Ensimmäinen apteekkilupa saadaan keskimäärin 47-vuotiaana
- Apteekkarien keski-ikä on 56 vuotta.
- Apteekkari työllistää keskimäärin 11 henkilöä.

Apteekkeihin kohdistunut leikkaus 1.1.2023

Apteekkariliiton talousdata 2023, 521 apteekkia

Apteekkien talouteen negatiivisesti vaikuttavat muutokset ovat kasautuneet.

Nettovaikutus apteekeille noin - 69 milj. euroa

Jos apteekkeihin uusi taksaleikkaus, jolla tavoitellaan 30 miljoonan säästöä julkisiin lääkekorvausmenoihin, ja tämän lisäksi itsehoitolääkkeiden jakelukanavaa avataan osin apteekkien ulkopuolelle, apteekkeista joka neljäs on vaarassa ajautua konkurssiin.

Lähde: Apteekkariliiton apteekkitalousdata vuosilta 2022 ja 2023

Apteekkiverkosto ei kestä enää mekaanisia leikkauksia

- Apteekkeihin kohdistunut merkittävä määrä mekaanisia leikkauksia viime vuosina ja apteekkien välinen polarisaatio kasvanut
- Hallitusohjelmaan kirjattu apteekkitalouden uudistus on välttämätön ja kiireellinen
  - > Hallitusohjelmassa taataan maankattava apteekkiverkosto
- Säästöjä syntyy ilman uusia leikkauksia, sillä
  - biologisten lääkkeiden hinnat laskevat niiden tullessa mukaan apteekkien lääkevaihtoon
  - uusien verenohennuslääkkeiden patentit umpeutuvat

Läaketaksa

- Valtioneuvoston päättämä kaava, jolla apteekkien on hinnoiteltava kaikki lääkkeet. Reseptilääkkeille on oma kaava ja itsehoitolääkkeille oma. Apteekki voi myydä itsehoitolääkkeen halvemmalla, ei kuitenkaan alle tukkuhinnan.
- Vähittäishinta lasketaan lääkkeen tukkuhinnasta. Lääkeyritykset ja -tukut eivät saa myöntää apteekeille alennuksia lääkkeen tukkuhinnasta.
- Läaketaksan ja yhtenäisen tukkuhinnan ansiosta kansalaiset ovat tasa-arvoisia reseptilääkehankinnoissa asuinpaikasta riippumatta, sillä reseptilääke maksaa saman verran kaikissa apteekeissa ja verkkoapteeekeissa.

LÄÄKKEIDEN VÄHITTÄISHINTA APTEEKISSA

Valtioneuvoston asetus läaketaksasta 17.10.2013

Tukkuhinta (€)	Reseptilääke	Tukkuhinta (€)	Itsehoitolääkkeen enimmäishinta
0–7,49	1,42 x tukkuhinta + alv 10 %	0–9,25	1,5 x tukkuhinta + 0,50 € + alv 10 %
7,50–39,99	1,35 x tukkuhinta + 0,52 € + alv 10 %	9,26–46,25	1,4 x tukkuhinta + 1,43 € + alv 10 %
40,00–99,99	1,24 x tukkuhinta + 4,92 € + alv 10 %	46,26–100,91	1,3 x tukkuhinta + 6,05 € + alv 10 %
100,00–399,99	1,15 x tukkuhinta + 13,92 € + alv 10 %	100,92–420,47	1,2 x tukkuhinta + 16,15 € + alv 10 %
400,00–1499,99	1,10 x tukkuhinta + 33,92 € + alv 10 %	yli 420,47	1,125 x tukkuhinta + 47,68 € + alv 10 %
1500–	1 x tukkuhinta + 183,92 € + alv 10 %		

Reseptilääkkeen ja reseptillä toimittavan itsehoitolääkkeen oheisella kaavalla saatuun hintaan lisätään toimituseräkohtainen toimitusmaksu 2,39 euroa (sis. alv), joka on riippumaton myytyjen pakkausten lukumäärästä.

Apteekkivero

- Apteekki maksaa apteekkiveroa eduskunnan päättämän taulukon mukaisesti lääkemyynnin liikevaihdon perusteella.
- Apteekkivero on progressiivinen: pienimmät apteekit eivät maksa sitä lainkaan, suurimmat maksavat yli 10 prosenttia lääkemyyntinsä liikevaihdosta.
- Apteekkivero johtaa käytännössä siihen, että samasta lääkkeestä pieni apteekki saa suuremman katteen kuin iso apteekki. Näin varmistetaan maankattava verkosto.
- Apteekkiveron tuotto valtiolle on yli 200 miljoonaa euroa vuodessa.

APTEEKKIVERO VALTIOLLE

Apteekkiverolaki 770/2016 (voimassa 1.1.2017 lähtien)

Apteekin vuosiliikevaihto (€)	Apteekkivero liikevaihdon alarajan kohdalla (€)	Maksuprosentti alarajan ylittävästä liikevaihdosta
871 393 — 1 016 139	0	6,10 %
1 016 139 — 1 306 607	8 830	7,15 %
1 306 607 — 1 596 749	29 598	8,15 %
1 596 749 — 2 033 572	53 245	9,20 %
2 033 572 — 2 613 212	93 432	9,70 %
2 613 212 — 3 194 464	149 657	10,20 %
3 194 464 — 3 775 394	208 945	10,45 %
3 775 394 — 4 792 503	269 652	10,70 %
4 792 503 — 6 243 857	378 483	10,95 %
6 243 857 —	537 406	11,20 %

Apteekkitalouden kokonaisuudistus

- Nykyinen lääketaksa-apteekkivero ei huomioi lääkemyynissä tapahtuneita muutoksia

Apteekkariliiton kustannusneutraali malli kiteytetysti:

- Apteekkivero myyntikatepohjaiseksi nykyisen liikevaihtopohjaisen tilalle
- Apteekkiverotaulukon säännöllinen inflaatiotarkistus ja 2 uutta veroluokkaa taulukon yläpäähän
- Käänteinen apteekkivero (valtion tuki pienille apteekeille)
- Lääkkeiden palautus tukkuun mahdolliseksi
- Sivuapteekkien pitämiseen kannusteita

